

Zvod u istočnu kulturu kroz

Drevne Zapisne

Istočnjaci žive sa „**devet zvijezda**“, koje govore o primjeni nauke o položaju na svakodnevni život, takva literatura se nalazi gotovo u svakoj kući na istoku; kao što je nekada na zapadu bila Biblija.

Preci današnjih Japanaca nisu bili jedinstveni narod. Povijest govori da se ratnički narod, koji je došao iz **Mongolije**, pomiješao sa starosjediocima i da je, tokom vjekova, stvarano ono što se zove japanska nacija. Japanski jezik nastao je od jezika došljaka iz **altajske porodice jezika**, kojoj još pripadaju **turski, mongolski i korejski**. Prva prava država formirala se na japanskom tlu tek u sedmome vijeku, ali su još od trećeg i drugoga vijeka prije naše ere Japanci osjetili prve utjecaje žitelja drevne Kine, zemlje na mnogo većem stupnju razvoja. Previranja i ratovi u Kineskom carstvu, valove izbjeglica slali su, preko Koreje, čak na Japanske otoke, a sa njima su stizali i utjecaji kineske kulture i kineskog načina razmišljanja. Sa petim vijekom, dolaskom **budizma** i prenošenjem kineskih iskustava u organizaciji japanske države, Japan je bukvalno postao rasadnik kineskih iskustava. Pismo, državna organizacija, proizvodnja u poljoprivredi; književnost, umjetnost – sve je to nosilo jak kineski pečat, a obrazovani Japanci dugo su pisali na kineskom, smatrajući ga svojim drugim materinjim jezikom.

Neraskidiva od tih znanja bila je i kineska filozofija, čije je, opet, nerazdvojivi dio bila i astrologija. „Kad ode hladnoća, dolazi toplina, a kad dođe toplina odlazi hladnoća... U vraćanju vidimo duh **Neba i Zemlje**...“ kaže se u drevnoj kineskoj „**Knjizi promjena**“ - (**Ji Ding**), dok klasično djelo napisano u kratkim poglavljima kroz osamdeset i jedan stih „**Lao Cu**“ opisuje uzajamno djelovanje **Yin i Yang-a** kroz taoističku filozofiju **Tao Te Ching**, gdje objašnjava skladne a ipak dvojne principe **Tao-a** te je napisao: „**Preokretanje je kretanje Tao-a**“.

Kao zemljoradnički narod, Kinezi su morali da se sjedine sa prirodom, a poznavanje promjena u prirodi bila su znanja neophodna za uspjeh poljoprivrede, a i države koja se na njene plodove oslanjala. Zato su filozofi u početku prvenstveno imali društvenu funkciju ovladavanja prirodnim promjenama, što je trebalo da pomogne sloju ratara. Ratari su uvijek u dodiru sa prirodom, pa se prirodi dive i vole je. Taoisti, predstavnici jedne od glavnih kineskih filozofskih struja, do krajnosti su razvili tu naklonost i ljubav. Oni su, kako je kasnije tvrdio **konfučijanac Hisin Cu**, bili zaslijepljeni prirodom i uopće nisu poznavali čovjeka. Za spoj čovjeka i prirode potrudili su se sljedbenici **Konfučija**, koji su dali filozofske osnove za postavljanje čvrste društvene i državne organizacije.

Prema povijesnim saznanjima u razdoblju od 12. do 3. stoljeća prije naše ere, u vrijeme vladavine **dinastije Ču**, nije postojalo odvajanje državnih službenika od učitelja. Službenici određenog odjeljenja državne vlasti bili su, drugim riječima, istovremeno prenositelji znanja ogranka nauke koji se na to odjeljenje odnosi. Sa padanjem vlasti dinastije **Ču**, ti carski službenici izgubili su položaje i razišli se širom zemlje, nastavljajući da, u privatnom svojstvu, poučavaju druge. Tako su stvorene takozvane škole, a pripadnici škole o čijem učenjima ćemo mi govoriti potiču od zvaničnih „**astronoma**“. „**Oni su sa poštovanjem slijedili nebo i simbole Sunca te**

Mjeseca, sazviježđa, podjele vremena i godišnjih doba.“ Njihova škola je tada dobila naziv **Yin Yang**, tj. škola suprotnosti, koja je tvrdila da su odnosi u kozmosu, isto kao i u društvu, čvrsto određeni i da počivaju na slaganju suprotnosti. Glavno djelo škole **Yin Yang su „Mjesečeva uputstva“ (Jie Ling)**, nastaju u trećem vijeku prije naše ere. Ova knjiga sadrži uputstva ljudima i vladaru kako da se ponašaju da bi bili u harmoniji sa prirodom, a u njoj se opisuje i struktura kozmosa u terminima dvije osnovne energije **Yin i Yang, te pet osnovnih sila**. Tom starom kozmološkom teorijom koja obuhvaća prostornu vremensku strukturu čitavog kozmosa, škola Yin-Yang pokušava da objasni prirodne pojave: cikluse godina, godišnja doba, tokove energija i sila... Namjera škole je bila da čovjeka dovede u sklad sa prirodnim zakonima što, u užem smislu, može da znači i dovođenje u sklad sa vlastitim bićem.

Jedna od važnih kategorija škole su i **pet elemenata (sila)**, a i slike koje se dobivaju **magičnim kvadratom brojeva** i koje se mogu pretvoriti u numerološki sistem pomoću **heksagrama „Knjige promjena“**. Definicija vremena je, prema učenju starih Kineza, sasvim drukčija od današnje i njegove osobine po smatrane su u interakciji sa kozmosom i Zemljom, a manifestacije tog odnosa rezultirale su **šezdesetogodišnjim ciklusom**. Početak tog ciklusa, koji je, opet, podijeljen na osnovu internog odnosa **pet elemenata** i **dvanaest horarnih grana** je, prema tradiciji, nastao prije, otprilike, milion godina. Dogodilo se je to u ponoć, u vrijeme **zimskog solsticija**, kada su sve **planete sunčevog sustava** bile u **konjunkciji**. Sa ovim plodovima istraživanja škole Yin – Yang kasnije je usklađen i sistem kineske **tipologije** koja je ljude podijelila na tipove prema trenutku, dana, mjeseca, pa čak i samo godini u kojoj su rođeni. Prema toj tipologiji, zajednicu čine razlike, a ne jednakosti među ljudima. Kao što kuću čine cigle, crijep, zidovi, temelji, prozori; tako i društvo čine različiti ljudi. Prema ovoj tipologiji, ne postoje dobri i loši znakovi, pa tako ni dobri i loši ljudi. Svi su podjednako dobri, ali okolnosti i kombinacije mogu da od dobrog znaka stvore lošu sudbinu. Svaki čovjek (tip), sa svojim sposobnostima, mogućnostima i obavezama prema zajednici, jednako je vrijedan njen član.

Na ovaj način, kao i u drevnoj Kini, u Japanu je dugo bio u upotrebi **Mjesečev kalendar**. Po njemu, Mjesečeva godina sastavljena je od **dvanaest mladih mjeseci**, a svakoj dvanaestoj godini dodavan je **trinaesti mjesec**. Dvanaest godina čini jedan period (pod ciklus) **šezdeseto godišnjeg ciklusa**, a svaka godina označena je posebnim **životinjskim imenom**. Životinje su nekada bile jače od ljudi. Njihova snaga i vitalnost ostavljale su jak utisak na čovjeka i zbog tog nije nikakvo čudo što je čovjek životinje uzdizao i pripisivao im neke božanske, ali, i, želeći sa njima da se izjednači, i ljudske osobine. Konj je, na primjer, uvijek smatran plemenitom životinjom, njemu su prepisivane inteligencija, vitalnost, kao i neke ženske osobine – na primjer materinski nagon. **Konj je i najrašireniji simbol smrti u Kini.**

U simbolu životinje izraženi su instinktivno, nagonsko i neobuzdana prirodna snaga. Zmaj i zmija su, tradiciji, čuvari blaga, ali to blago može da bude i sam život. **Zmija** ulijeva strah, ali i fascinira. **Zmija** je simbol podzemlja, ali i falusa (faza razvoja). **Ona je simbol psihičke energije, a kada je savijena tako da ustima hvata svoj rep, simbol je vječnog kruženja života i energije.** Slično vrijedi i za zmaja koji isto tako čuva blago, ali i put ka drvetu života. „**Zmajski kamen**“ ima čarobnu moć, liječi bolesti i osigurava ne pobjedivost. Čovjek okupan u **zmajskoj krvi** postaje ne ranjiv. On je simbol vitalnosti i nesvjesnog. U **alkemiji**, zmaj je imao moć **transformacije elemenata** i **zemaljskog** u neko više stanje. Predaje kažu da su izbor i redoslijed životinjskih simbola nastali kada je dvanaest životinja došlo na poziv samog **Budde**. Jedna priča kaže da je **Buddha** životinje pozvao na slavlje povodom **Nove godine**, a druga da su životinje dolazile tim redom **Buddh-in samrtni ispraćaj**, da bi se oprostile od njega.

Prvo je došao brzi i žustri štakor, za njim vrijedni vol, zatim snažni tigar, oprezni zec (mačka), grozni zmaj, mudra zmija, pametni konj, sanjalački raspoložena koza, nemirni majmun, ponosni pijetao, vjerni pas i savjestan, ali i agresivan vepar.

Kako štakorove noge imaju četiri prsta, a stražnje imaju pet prstiju tj. parne i neparne brojeve, što je posebno među ovim životinjama iz dvanaesto godišnjeg ciklusa; stoga neki smatraju da je to razlog zbog kojeg ciklus započinje sa njim.

Tvrdi se da je čovjek rođen u određenoj životinjskoj godini ima karakteristike svoje **natalne životinje** – njene slabosti, njenu snagu, njen temperament te sklonosti. Kao što među mačkama, postoji čitav spektar raznih vrsta, i ljudi rođeni u tom znaku odražavaju i utjecaje osobina, kroz obrazovanje, kulturne sredine i okoline, ali, na kraju, pokazuju ono što je suština, a to je odraz njihovog natalnog simbola.

Prema tradiciji, ljudi rođeni prvoga dana **Nove godine**, imaju najizrazitije karakteristike **natalnog simbola**. Ljudi rođeni, pak, u **aktivna godišnja doba (proljeće i ljeto)**, aktivni su, probojni; teže za napredovanjem, usavršavanjem, rastom. Oni rođeni u zimu ili jesen mnogo su pasivniji, sporije odlučuju i teže stabilnosti.

Važni kozmobiološki ciklus koje određuju karakteristike jednog čovjeka, prema tradicionalnoj kineskoj astrologiji su:

1. **Mjesečeva godina rođenja** (dvanaestogodišnji periodični ciklus)
2. **Godišnja doba, promjene u fazi mjeseca** (dva perioda po četrnaest dana)
3. **Dnevne faze Mjeseca** (periodični ciklus od dvadeset osam dana)
4. **Dnevne izmjene osnovnih energija Yin i Yang-a** (dva perioda po dvanaest sati)
5. **Dvosatne dnevne izmjene** (dvanaest dvosatnih izmjena)

Svaki od tih načina obrađen je u mnogim knjigama, ali je tek svojevrsnost istočne kulture dodala toj tradiciji i način određivanja karakteristika i životnih promjena u sistemu devet zvijezda. Poznat pod japanskim izrazom **kjuši**, ovaj način bio je rasprostranjen toliko da za svaki vid života: posao, stanovanje, zabavu, ljubav... postoji posebna knjiga. Drevne japanske knjige kao što su „**Kođiki**“ (zapisi o davnim događajima), „**Nihonšoki**“ (Japanske kronike), pa i roman „**Grendi monogatari**“ i druga **prozna i poetska dijela** pokazuju da su izvještačeni za tumačenje **kjušija** praktično upravljati životom Japanaca. Zemljoradnici nisu počinjali nijedan posao dok za to nisu dobili odobrenje iz **drevnih zapisa**, a kod viših klasa smatrano je neobrazovanošću ako se nije znalo šta za koju priliku u životu određuje koji **kjuši**.

Razdaljina između dvije točke, ne toliko udaljene nije prijeđena uvijek pravom linijom (ako

su za to postojale neke smetnje u zvijezdama) za ulazak povorke u zamak nisu uvijek korištene iste kapije, a polazak u vojni pohod usklađivan je isključivo sa voljom zvijezda. Građenje kuće, njen oblik, veličina, raspored pojedinih prostorija, ukrasi; kupovina oružja i njegova vrsta i cijena; početak ljubavnih veza; ljubavni susreti; sklapanje braka – sve je bilo podređeno zvijezdama.

Sva saznanja koja su Japanci stekli kroz religijsko nasljeđe iz svoje prošlosti, zahvaljujući plodovima kontakta sa **drevnom Kinom** i **ranom naučnoj misli**, svodila su se na jedno: u prirodi postoji ritam koji se prenosi na sve stvari, pojave pa i aktivnosti ljudi i životinja. Smjenjivanje godišnjih doba, redovne padaline, pa čak i prilična ravnoteža u pojavi jakih potresa, uvjerali su Japance da je ritam dio prirode i da se protiv njega ne treba boriti, već ga dobro upoznati. Uz poznavanje promjena u prirodi, čovjek je mogao da stekne snagu koja se umnožava čak više puta, a nasuprot tome, ako pokušava da se suprotstavi ritmu prirode, samo je uzalud trošio snagu i iscrpljivao svoje izvore.

“U bojnim vještinama postoji ritam: u razmaku između izbacivanja strijela, ispaljivanja puške, jahanju konja... Za **bušija** ima ritma u sposobnosti da služi gospodara, u neuspjesima, ima ritma u postizanju ciljeva, i ritma u nepostizanju željenog, “pisao je u svome djelu o vještni

borenja "Pet prstenova" čuveni samuraj Musaši Mijamoto. U vojnoj doktrini ima mnogo ritma. Jedan od glavnih zadataka onoga tko kreće putem vojne doktrine je da objasni odgovarajuće od neodgovarajućih ritmova, da razlikuje ritmove prema veličini i brzini, da odredi ritam koji će prihvatiti prilike koje moraju da budu prevaziđe ne. Majstorstvo u ovladavanju vojnom doktrinom ne može se smatrati potpunim ako se ne poznaje ritam kojim može da se izbjegne uvlačenje u ritam protivnika.

Pobjeda u sukobu postiže se tako što se ustanovi ritam svakog protivnika, ako se napada ritmom koji protivnik nije osjetio i primjenom znanja o ritmu u apstraktnom. Ritma također ima u poslovima, u tome kako se netko obogati, ali i u propadanju nekadašnjih bogataša. Ima ritma i u napredovanju i u poboljšavanju nečega, a može da se osjeti i ritam pogoršavanja..."

Musaši kao da je ovdje izrazio ono osjećanje o prirodi koje se stiče kada se dobiju prva saznanja o **kigaku**, vještini slaganja sudbina uz pomoć devet zvijezda. Utjecaj kineske astrologije zadržan je i danas u Japanu. I danas građani zemlje, koja je tehnički već ušla u dvadeset prvi vijek, ne poduzima ništa značajno (brak, putovanje, započinjanje posla, izlazak na političku scenu), a da ne pogleda neku astrološku knjigu ili se ne konzultira sa poznavaoцем neke astrološke grane. Među njima, najpopularniji su poznavaoци **kjijija**, čija je jedna oblast i sposobnost određivana slaganja sudbina – **kigaku**, o čemu će se najviše govorit u ovim tekstovima na stranici.

Kigaku je nebeska energija, primljena rođenjem, prati nas kroz čitav život i u svim njegovim vidovima. Energija drugih je također uvijek sa njima, tako da, kada se susrećemo sa ljudima, potiranje te energije, njeno pojačavanje ili jednostavno mimoilaženje, određuje godina i vrijeme kad smo se rodili.

Ukupna nebeska energija podijeljena je na devet područja u čijem se središtima nalazi po jedna zvijezda. Te zvijezde i ta područja određena su brojevima, a svaki broj jednom bojom i jednim elementom. Kad odredimo koji je naš broj, koja je naša boja i naš element, koja je životinja naš zodijski simbol, možemo u potpunosti da sagledamo svoju prošlost, sadašnjost i budućnost. Na osnovu tih podataka, možemo da odredimo kakvi su naši odnosi sa sredinom u kojoj živimo i radimo, a također, da odredimo kako mi utječemo na ljude oko sebe i kako pojedinci iz naše okoline utječu na našu sudbinu. Taj odnos sudbina dvije ličnosti, dva biča koja više ili manje vremena provode zajedno, zove se **kigaku** (nauka o slaganju). Ima nesretnih brakova, nesložnih radnih grupacija, a sve je, ako se poznaju glavni principi **kigaku-a**, moguće izbjeći. Sve je, ustvari, lakše razumjeti kad se nešto više zna o bioritmu. Na primjer ukoliko započnete nešto da radite a vaša krivulja bioritma je na minimumu, namučit ćete se kao nikada u životu; ako taj isti posao započnete kada je vaša krivulja bioritma na vrhuncu, posao ćete obaviti, a gotovo se nećete umoriti.

Tako je isto i sa odnosima među ljudima. Bez obzira da li je jedna osoba dobra ili loša i da li je dobar ili loš njegov životni partner, suradnik, ako im se sudbine slažu, njihova ljubav, druženje i njihov rad uvijek će biti u mirnim vodama a život će im se kretati putem napretka. Isto tako ako se sudbine dvije osobe ne slažu, ni osjećanje ljubavi, ni osobno požrtvovanje, ne može da spriječe da se sve na kraju ipak loše ne završi.

Treba imati na umu da jedna godina u kigaku-u računa se od 3. veljače jedne do 2. veljače sljedeće godine. Neke godine su posebno označene, svakih **trideset šest** godina, naime, godina tigra drugačije je označena od ostalih. Kada se u jednoj koloni zajedno nađu broj 5 žuto i zemlja sa godinom tigra, ta godina se zove **goo no tora**, što se smatra godinom posebno agresivnog tigra. Takve osobe su agresivnije čak i nekoliko puta od drugih rođenih u godini tigra; sprovode svoju volju po svaku cijenu i mogu da postignu velike uspjehe u životu, unatoč tome nisu uvijek pogodne za društvo ili za zajednički život. Žene rođene tih godina smatraju se u Japanu nepodobnima za brak i veoma se teško udaju. Mnogo slavni ljudi, posebno vojskovođa i „**ljudi od uspjeha**“, rođeni su u toj godini, ali bi je, zbog drugorazredne

uloge žene u društvu kao i njene uloge majke, trebalo ipak izbjegavati kao godinu u kojoj bi se rađala ženska djeca. Obilježene su i 1906, 1966 te su označene sa **hi no ue uma**, što znači **godina vatrenog konja**. Za osobe rođene tih godina legenda kaže da su opasne po okolinu (izazivaju požar), da žene rođene tih godina ubijaju muževe... **Hi no ue uma** dolazi svakih **šezdeset godina** i tada se prilično prorijede rodilišta u Japanu a i diljem drugih azijskih zemalja. Mi ipak danas znamo da svaka osoba može da nađe pogodno mjesto u društvu, a ako joj je suprug rođen u pogodnoj godini, i takve žene mogu da budu izrazito dobri partneri i bračni drugovi. I za kraj dvije zanimljive legende o nastanku zodijaka i osam trigrama...

Postoje mnoge legende i mitologije koji se odnose na kineski horoskop i razne verzije tih priča u različitim regijama . Najraširenija legenda o kineskom horoskopu je kada je car Jade (Car na Nebu u kineskom folkloru) naredio da životinje budu određene kao kalendarski znakovi i ona dvanaestorica koji stignu prvi, bit će izabrani. U to vrijeme, mačka i štakor su bili dobri prijatelji i susjedi. Kada su čuli za ovu vijest, mačka je rekla štakoru da bi trebali doći ranije da se prijave, ali kako ona obično do kasno spava. Štakor joj je obećao da će je probuditi i da će otići zajedno. Međutim, u jutarnjim satima, kada je ustao, bio je previše uzbuđen da se sjeti svog obećanja i otišao je izravno na mjesto okupljanja. Na putu je susreo tigra, goveda, konja i drugih životinja koji su bili puno brži. Da ne bi zaostao iza njih, on je smislio dobru ideju. Vol ga je nosio uz uvjet da je za njega pjevao. Napokon, vol i on su stigli prvi. Vol je bio sretan misleći da će on biti prvi znak, ali štakor je već skliznuo, ispred, te je on postao prva sretna životinja kineskog zodijaka. U međuvremenu je njegova susjeda mačka stigla prekasno kad je izbor već bio gotov. To je zapravo razlog zašto se štakor i mačka toliko mrze, tj. mačka kad god vidi štakora uloviti će ga i ubiti.

Izrađivanje osam trigrama prepisuje se legendarnom kineskom kralju Fu Xiu, vladaru iz drevnog neolitskog razdoblja 3000 godina prije Krista. Ova kultura prije dinastije Shang bila je iznenađujuće dobro razvijena, što je dokazano arheološkim iskopinama u An-yangu u sjevernoj Kini. Vladar Fu Xi izumio je osam trigrama kroz taoističko pažljivo promatranje svijeta prirode, kao što je to vidljivo na uzorcima kornjačina oklopa dok životinja izlazi iz Žute rijeke. Fu Xi vidio je mikrokozmos prvobitnih energija svemira, simboliziran u osam uredno složenih šara na oklopu kornjače. Osam kornjačinih šara na oklopu postalo je osam trigrama koji simboliziraju svijet prirode kao Nebo, Zemlja, Vatra, Voda, Brdo, Jezero, Vjetar i Grom. Fu Xi je izložio ovih osam simbola u osmerostranoj karti koja je postala Ba-gua, po obliku slična kornjačinom oklopu. Njegov nam je uradak predan kao sekvenca „ranog Neba“ . osam trigrama bili su ponovo proučavani i dobili na značaju na kineskom carskom dvoru King Wena, osnivača dinastije Zhou. Kralj Wen je na široko pisao o osam trigrama u onome što je postalo sekvenca „kasnijeg Neba“ . Ba – gu uradak Kinga Wena je taj koji se danas koristi kao važan Feng Shui alat.

